

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

2019/2020

Forssaklackskolan

Innehållsförteckning

Grunduppgifter	2
Inledning	3
Forssaklackskolans vision	3
Förhållningsätt	3
Information till personal, elev och vårdnadshavare	3
Rutiner för utredning och dokumentation	4
Diskrimineringslagen	5
Definitioner	5
Ansvarsfördelning	5
Främjande och förebyggande arbete	6
Utvärdering av förra årets plan	7
Mål för verksamhetsåret 2019/2020	8

Bilagor:

1. Definitioner
2. Länkar

1. Grunduppgifter

Verksamhetsform som omfattas av planen: Grundskola 7-9

Ansvarig för planen; Anna Åberg, rektor

Planen gäller från: 2019-09-01

Planen gäller till: 2020-08-31

Läsår: 2019-2020

Elevernas delaktighet: Eleverna informeras om planen mot diskriminering och kränkande behandling. De har även möjlighet, att via elevrådet, påverka innehållet i den. Eleverna besvarar också trygghetsenkäten, som är en viktig del av revideringen av planen.

Vårdnadshavarnas delaktighet: Vårdnadshavarna får information om planen och ges möjlighet att delta via föräldramöten/föräldraråd.

Personalens delaktighet: Personalen medverkar i framtagandet av planen genom arbetslag, APT och samverkansmöten.

Förankring av planen: Information på föräldramöten, APT, i klasser och arbetslag. Planen publiceras även på hemsidan.

Uppföljning av planen: Trygghetsteamet och rektorn ansvarar för att planen följs upp.

Utvärdering av 2018/2019 års plan: Skolledning, trygghetsteam och representanter från arbetslagen har i juni 2019 utvärderat planen. Trygghetsteamet ansvarar för att den revideras senast augusti 2019.

Datum för utvärdering av 2019/2020 års plan: Juni 2020 och augusti 2020.

Ansvarig för att planen 2019/2020 utvärderas: Anna Åberg, rektor.

2. Inledning

Alla som arbetar i skolan har som uppdrag att aktivt arbeta för att motverka alla former av mobbning, diskriminering och annan kränkande behandling. Detta oavsett om kränkningarna förekommer mellan elever, personal eller mellan elever och personal.

I planen finns information om hur skolan arbetar förebyggande och hur vi agerar om kränkningar ändå inträffar. Ett gott samarbete mellan skolans personal, vårdnadshavare och elever har stor betydelse för hur vi lyckas.

3. Forssacklackskolans vision

Forssacklackskolans verksamhet präglas av respekt för människors olikheter. Skolan ska vara en trygg plats som är fri från diskriminering och annan kränkande behandling.

4. Förhållningssätt

Verksamheten ska präglas av ett demokratiskt förhållningssätt och främja förståelsen för andra människor. Ingen i skolan ska utsättas för mobbning eller kränkande behandling. Alla kränkningar ska aktivt bekämpas med kunskap, diskussioner och insatser.

Värden som skolan ska belysa för elever och personal är: alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen, individens frihet och integritet samt solidaritet med svaga och utsatta.

En person som uppger att hen har blivit kränkt har rätt att få stöd och hjälp. Det är den utsatte personens upplevelse som är avgörande för att ett beteende eller en handling ska klassas som kränkande. Personen ska alltid tas på allvar och hens upplevelse får aldrig avfärdas.

För att skolpersonal ska kunna agera måste någon i personalen få vetskap om det inträffade. Åtgärderna ska i möjligaste mån ske i samråd med den utsatte personen. Skolpersonal har dock alltid ett vuxenansvar när det gäller att skydda elever från att fara illa under skoltiden.

5. Information till personal, elev och vårdnadshavare

Till dig som personal

Alla på Forssacklackskolan har ett ansvar att agera vid misstanke om kränkning. Personalen ska informeras om skolans "Plan mot diskriminering och kränkande behandling".

Till dig som elev

Alla elever ska trivas och känna samhörighet med varandra och skolans personal. Det är en av de viktigaste förutsättningarna för att en god inlärning ska kunna ske. Om du någon gång blir utsatt för mobbning, våld, hot eller kränkande behandling ska du omedelbart kontakta någon på skolan som du känner förtroende för. Detta gäller även dig som känner någon som är utsatt.

Till dig som vårdnadshavare

Om du misstänker att ditt eller någon annans barn utsätts för kränkande behandling ska du kontakta ditt barns mentor eller skolkuratoren.

Om du misstänker att ditt barn utsätter andra för kränkande behandling råder vi dig att göra klart för barnet att du ser mycket allvarligt på ett sådant beteende och att du inte accepterar mobbning. Även i detta fall kan det vara bra att kontakta ditt barns mentor eller skolkurator.

6. Rutiner för utredning och dokumentation

Vid kännedom om att en kränkning har eller kan ha inträffat sker följande:

1. Samtal med den person som känner sig kränkt.
2. Samtal med den/de som misstänks ha utfört den kränkande handlingen.
3. Kontakt med vårdnadshavare.
4. Anmälan till rektor.
5. Anmälan till huvudmännen.
6. Uppföljningssamtal med samtliga inblandade.

Utredning

Uppgifter om att en kränkning har eller kan ha inträffat ska utredas skyndsamt och dokumenteras i "Anmälan till rektor om kränkande behandling". Utredningen ska alltid ske med största möjliga hänsyn till den utsatte och övriga inblandade. Den bör belysa vad som har inträffat och ska innehålla både den utsattes och den/de andras perspektiv.

Vårdnadshavare till samtliga inblandade ska informeras skyndsamt. Vid varje enskilt fall bör en bedömning göras om kränkningen är så pass allvarlig att en anmälan till socialtjänsten eller polis ska göras. När personal misstänks vara inblandad i ett kränkingsärende ska rektor *alltid* ansvara för utredningen.

Åtgärderna utformas i samråd med berörd personal, den kränkte, den/de som kränkt och vårdnadshavare. Målet med åtgärderna är att skapa en trygg situation för samtliga berörda. Syftet är att lösa den akuta situationen och skapa långsiktiga lösningar.

När ytterligare kompetens behövs ska elevhälsan involveras. Om extern hjälp efterfrågas ska detta ske efter samråd med rektor, biträdande rektor och/eller elevhälsan. Vid grövre kränkningar upprättas en rapport med åtgärder som delges samtliga inblandade i kränkingsärendet. En anmälan görs även till huvudman. Polisanmälan ska göras vid brott som exempelvis misshandel och sexuella övergrepp.

Varje enskilt kränkingsärende följs upp. Uppföljningen innehåller utvärdering av utredningen, åtgärder och dokumentation. Händelsen diskuteras för att utreda om den kan ingå i ett större sammanhang på skolan. Om detta är fallet upprättas en handlingsplan för att komma tillrätta med problemet.

7. Diskrimineringslagen

I Sverige finns en lag om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling (2008:567). Lagen ska främja allas lika rättigheter och motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, funktionshinder, religion/trosuppfattning eller annan kränkande behandling.

Lagen omfattar all utbildning och annan verksamhet som omfattas av skollagen (2010:800). Huvudmannen för verksamheten ansvarar för att lagen följs. I varje enskild verksamhet ska det finnas en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Verksamheten ska bedriva ett målinriktat arbete för att främja lagens syfte. Dessutom är verksamheten skyldig att förebygga, förhindra, utreda och vidta åtgärder mot trakasserier/andra kränkande behandlingar.

Om verksamheten inte följer lagens bestämmelser eller inte vidtar tillräckliga åtgärder mot trakasserier kan huvudmannen bli skadeståndsskyldig.

8. Definitioner

Kränkande behandling innebär att en persons värdighet kränks. Om kränkningarna har samband med någon av de lagskyddade diskrimineringsgrunderna kallas de för trakasserier. Diskriminering innebär att en person missgynnas genom att bli sämre behandlad än någon annan. Definitionen av mobbning varierar, men innebär i stora drag att en person blir kränkt eller trakasserad vid ett eller flera tillfällen. Begreppet mobbning används inte längre i skolans styrdokument eftersom skollagen kräver att även enstaka kränkningar motverkas.

9. Ansvarsfördelning

Rektorn ansvar för att:

- Personal, elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och annan kränkande behandling inte är tillåten på skolan.
- Det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevers lika rättigheter och motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, funktionshinder, religion/trosuppfattning eller annan kränkande behandling.
- Utredning görs och åtgärder vidtas när skolpersonal får kännedom om att diskriminering eller annan kränkande behandling förekommer.
- Skolpersonal har ett gemensamt system för dokumentation vid diskriminering och annan kränkande behandling.
- Det finns ett fungerande Trygghetsteam som ges möjlighet att ta tag i akuta fall och att arbeta förebyggande.
- Skolan har en aktuell plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Övrig skolpersonal ansvar för att:

- Följa planen mot diskriminering och kränkande behandling.
- Reflektera över de normer/värderingar som hen förmedlar i sin yrkesroll och att sträva efter likabehandling.
- Åtgärder vidtas vid diskriminering eller annan kränkande behandling.
- Dokumentera vid diskriminering och annan kränkande behandling. I dokumentationen ingår bland annat att redogöra för vilka åtgärder som vidtagits.
- Följa upp varje enskilt fall av diskriminering och annan kränkande behandling.

Det är alla elevers gemensamma ansvar att:

- Inte diskriminera/kränka andra personer.
- Påtala diskriminering och annan kränkande behandling som förekommer på skolan.

10. Främjande och förebyggande arbete

Alla elever ska ha samma rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, funktionsvariation eller religion/trosuppfattning. Ingen på skolan ska känna sig utsatt för kränkande behandling. Om det förekommer diskriminering och kränkande behandling ska personalen få kunskap om det så att åtgärder kan vidtas. Under läsåret arbetas det kontinuerligt med att förebygga, förhindra, utreda och vidta åtgärder mot trakasserier och andra kränkande behandlingar.

Forssaklackskolan är en stor högstadieskola med många elever. För att främja en bra miljö och elevgemenskap samt goda relationer med lärare är skolan indelad i tre arbetslag utifrån årskurser. Detta bidrar till att eleverna har merparten av sin undervisning på samma plats i skolan med närhet till skolpersonal. Varje dag äter skolpersonal även pedagogisk måltid för att främja en bra lunchmiljö och skapa goda relationer med eleverna.

Varje läsårsstart genomförs uppstarts dagar i samtliga klasser för att främja sammanhållning och elevgemenskap. Klasserna har olika aktiviteter och lära känna-övningar. Kuratorn, skolsköterskan, fältassistenten och socialpedagogen träffar varje klass i årskurs 7. Syftet med träffarna är att lära känna varandra samt samtala om saker som berör trivsel och mående. Under läsåret träffar skolsköterskan även samtliga elever i årskurs 7 för hälsosamtal med syfte att uppmärksamma elevernas mående.

Församlingspedagog, fältassistent och socialpedagog träffar klasser och anordnar värderingsövningar samt pratar om hur eleverna trivs i skolan. Varje år besöker kulturcentrum Asken årskurs 8. Kulturcentrum Asken bedriver pedagogisk verksamhet som syftar till att inspirera och utveckla barns kreativitet genom bild, dans, drama/teater och musik. I år heter deras tema "Vi och dom och jag". Elever i årskurs 9 har möjlighet att söka till kommunens toleransprojekt. Inom toleransprojektet får eleverna reflektera över etiska dilemman, människovärde och personligt ansvar.

Skolan ska ha ett Trygghetsteam som består av olika professioner. Trygghetsteamet ingår i elevhälsan och deltar på skolans elevhälsomöten. Teamet ansvarar för trivselenkäter som elever får fylla i varje termin. Slumpvis utvalda elevgrupper träffar representanter från Trygghetsteamet ett par gånger per termin för att prata om hur det är på skolan.

Följande ingår i skolans Trygghetsteam läsåret 2019/2020:

Tobias Anfält Chi, socialpedagog

Eva Langemar Wirsén, skolsköterska

Therése Tyrgården, kurator

Maria Karlsson, speciallärare

Maja Hermansson, pedagog

Ida Sjöberg Jonsson, fältassistent

Anna Åberg, rektor

11. Utvärdering av förra årets plan

Forssacklackskolan har en plan mot diskriminering och kränkande behandling som personalen känner till. Trygghetsenkäten har dock enbart genomförts under vårterminen i årskurserna 7 och 8. Målet var att genomföra enkäten varje termin i samtliga årskurser, men eftersom det inte funnits något aktivt trygghetsteam på skolan genomfördes inte enkäterna i den mån som det var tänkt. Detta beror till viss del på att berörd personal har varit frånvarande i perioder och att kuratorn gick i pension. Någon referensgrupp för samtal med personal i trygghetsteamet har inte heller funnits.

Trygghetsenkäten som genomfördes i årskurs 7 och 8 under vårterminer visar att majoriteten av eleverna trivs på Forssacklackskolan och känner sig trygga. Det är färre platser som upplevs otrygga jämfört med föregående läsår. Då uppgav eleverna sju platser som otrygga jämfört med årets två (källaren och korridoren). Dock genomfördes inte enkäten i årskurs 9 denna gång, vilket kan ha påverkat resultatet. Sammanställningen av Trygghetsenkäten från årskurs 7 och 8 har redovisats och diskuterats med elever och personal. Skolpersonal har informerats om skolans otrygga platser. Varje rast ska det finnas vuxna i de lokaler där många elever vistas och det gör det också i stor utsträckning. Närvaron kan dock förbättras och rastvakts-schema ska finnas i varje arbetslag.

I enlighet med föregående års mål har uppstartsdagarna genomförts i samtliga klasser. Dessutom har trygghet och trivsel diskuteras på utvecklingssamtalen. Skolsköterskan har träffat och genomfört enskilda hälsosamtal med samtliga elever i årskurs 7. Varje månad ska elevers närvaro kartläggas, vilket också görs. Information om elevers närvaro har återigen gått ut till all personal inför kommande läsår eftersom det är ett kontinuerligt arbete. Den pedagogiska lunchen fungerar bra eftersom det är mycket personal på plats.

Enskilda pedagoger har jobbat utifrån ett genustänk i det dagliga arbetet. Dessutom har skolpersonal diskuterat genus mer ingående, vilket bland annat har resulterat i att skolpersonal inte längre delar in elever i tjej- och killgrupper. Målet att kontinuerligt föra diskussioner kring kränkningar, genus och könsperspektiv i arbetslag och elevhälsoteam har dock inte uppfyllts helt. Under läsåret har tjejjouren besökt alla årskurser för att diskutera samtycke. Eleverna i åk 8 har haft sexualkunskap och gjort studiebesök på ungdomsmottagningen.

Om det förekommer diskriminering och kränkande behandling på skolan ska personalen få kunskap om det så att åtgärder kan vidtas. De rutiner som finns kring kränkingsärenden följs. Målet att

trygghetsfrågor ska finnas med som en stående punkt på dagordningen under arbetsplatsträffar och arbetslagsmöten har inte uppfyllts till fullo. Att granska undervisningsmaterial i syfte att ta bort material som förmedlar en diskriminerande bild av olika sexuella läggningar är ett mål som inte heller har uppfyllts helt.

På skolan arbetas det för att alla elever ska ha lika möjlighet att delta i skolans verksamhet, oavsett funktionsvariation. Vid varje planering av skolans verksamhet ska konsekvenser för eleverna med olika funktionsvariation beaktas, vilket också görs. Ett exempel på det är att flera elevassistenter är anställda för detta ändamål. Målet som innebär att ta hänsyn till alla personer, oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet, följs också. Vårdnadshavare är delaktiga i skolans verksamhet och tolkhjälp används vid behov. Gemensamma riktlinjer diskuteras dock enbart i viss mån.

12. Mål för verksamhetsåret 2019/2020

Mål 1: Skolan ska ha ett aktivt och fungerande trygghetsteam med ansvar för bland annat trygghetsenkäten och bildandet av en referensgrupp.

Aktiviteter: Anordna regelbundna möten, se till att enkäterna genomförs två gånger per läsår och utse olika representanter till referensgruppen.

Tidplan: Hela läsåret.

Uppföljning: Kontinuerligt under trygghetsteamets möten.

Ansvariga: Rektorn, trygghetsteamet.

Mål 2: All personal på skolan ska arbeta aktivt med värdegrundsfrågor, förhållningssätt och elevsyn.

Aktiviteter: Arbeta tillsammans i arbetslag och ämneslag för att få samsyn kring värdegrund, förhållningssätt och elever.

Tidplan: Hela läsåret.

Uppföljning: Kontinuerligt under läsåret.

Ansvariga: Rektorn, värdegrundsambassadörer.

Mål 3: Personal på skolan ska arbeta för att erbjuda eleverna aktiviteter på raster.

Aktiviteter: Personal ska, med hjälp av elevers synpunkter, ta fram olika rastaktiviteter.

Tidplan: Hela läsåret.

Uppföljning: Kontinuerligt.

Ansvariga: All personal på skolan.

Bilaga: 1. Definitioner

Elev: Den som deltar i utbildning enligt denna lag, (2010:800) 1 kap 3 § Skollagen.

Personal: Anställda och uppdragstagare i utbildning och annan verksamhet.

Etnisk tillhörighet: Att någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung.

Sexuell läggning: En persons sexuella orientering i fråga om partners kön.

Funktionsvariation: Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.

Trakasserier: Ett uppträdande som kränker en persons värdighet och har samband med:

- Etnisk tillhörighet (etniska trakasserier)
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionsvariation
- Kön

Kränkningar

Diskriminering är en handling eller struktur som utestänger eller kränker en person. Den behöver inte vara medveten eller aktiv.

Trakasserier är en aktiv, medveten handling som kränker en person.

Annan kränkande behandling innebär:

- att någon eller några kränker principen om alla människor lika värde.
- kränkningar som uttryck för makt och förtryck.
- kränkningar som utförs av en eller flera personer och riktas mot en eller flera personer.
- kränkningar som utförs av och drabbar såväl barn som vuxna.

Mobbning är när en person blir kränkt eller trakasserad vid ett eller flera tillfällen.

En viktig utgångspunkt är att den som uppger sig ha blivit kränkt, alltid tas på allvar.

Kränkningar kan vara

- fysiska: att bli utsatt för slag och knuffar.
- verbala: att bli hotad eller bli kallad för saker.
- psykosociala: att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning, göras till åtlöje.
- text- och bildburna: klotter, sms, "chatt" via Internet.

Direkta handlingar

- aggressiva handlingar som utförs direkt mot offret
- skälla ut
- ignorera
- reta hota och/eller öppet underkänna

Indirekta handlingar

- utfrysning
- social isolation
- uteblivet agerande

Dolda handlingar

- baktala
- sprida rykten

Öppna handlingar

- offret ser och hör vad som sägs/görs
- verbalt eller fysiskt

Personrelaterade handlingar

- personligt nedvärderande
- ryktesspridning
- baktalande
- negligerar personens åsikter
- oönskade sexuella närmanden

Bilaga: 2. Länkar

Arbetsmiljöverket

www.av.se

Barnens rätt i samhället (BRIS)

www.bris.se

Barnombudsmannen (BO)

www.bo.se

Brottsförebyggande rådet (BRÅ)

www.bra.se

Diskrimineringsombudsmannen (DO)

www.do.se

Friends

www.friends.se

Hedersförtryck – mot hedersrelaterat våld och förtryck

<http://www.hedersfortryck.se/>

Riksförbundet för sexuellt likaberättigande (RFSL)

www.rfsl.se

Rädda Barnen

www.rb.se

Skolverket

www.skolverket.se